

ARNHEMISCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal
in de week wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag,
Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is
ƒ 5 in de drie maanden.

Vrijdag 10 April.

De prijs der Advertoeren in de
dezes, ƒ 1.00, en voor elke
andere, behalve 25 oansen
in plaatsing.

Het zwarte boek.

boek aangeleid, waarin met eene swar-
te kool allen aangeteekend staan, die in
het vorig jaar de stoutheid gehad hebben
van te pleitonen voor eene herziening
der grondwet. Bij herziening heeft men
deze booze lieden van de vervalling van
elke openbare betrekking. Een treffend
bewijs hood zich daarvan dezer dagen
weder aan, toen het er op aankwam, eene
openstaande plaats in het hof van Noord-
Holland te vervullen. Bij eene dergelijke
vacature in het hof van Noord-Holland sta-
ten die twee tot dat ambt voorge-
dragen. De eerste plaats den heer VAN
HASSELT en in de tweede den heer HOOGT
CAMPEND en in de derde plaats den heer
NASSAU. De eerste had ongelukkig onaf-
hankelijkheid en moed genoeg gehad, om
openlijk voor zyne overstuiping, dat eene
van de grootste onbegrijpelijkheden was,
uit te komen en ook zijnen naam onder
eene petitie aan de Tweede Kamer te
plaatsen. Die heer deugde dus niet voor
raadsheer; men ging hem voorbij en be-
noemde den tweeden kandidaat. Nu heb-
ben de staten van Noord-Holland weder
eene voordragt opgemaakt, bestaande we-
der uit de heeren VAN HASSELT en ELIAS,
bij welke nu als derde kandidaat gevoegd
wordt de heer GODEFROY. De petitie was
bij den minister van Justitie ingediend
geteekend door HASSELT werd weder
overgeleerd en de heer GODEFROY be-
noemd.

Wij hebben naar den nieuw benoemden
raadsheer geïnformeed en
men heeft hem als onafhankelijk mensch
en bekwaam rechtsgeleerde
en op zich-zelve is dus op de keus niets te
 zeggen. Zij blijft evenwel daarom niet
 minder berispelijk, dat het blootleggen
 van zijne overtuning, het uitoefenen van
 grondwettig recht aan een achtens-
 waardig man den toegang schijnt te heb-
 ben toegesloten tot eene betrekking, op
 welke hem langjarige, ijverige ambtver-
 vulling en onvermoeide werkzaamheid in
 meer dan een uitgegeven werk zichtbaar,
 eene billijke aanspraak schijnen te geven.
 Gemeenlijk heeft het woord *petitionaris*,
 dat het een schandmerk, hem terug
 de wijzen. Wij weten het, dat skoning
 keten vrij is, maar bij het doen van deze
 moet men doen werkelijke gronden geleid

worden, en mag men niemand daarvoor
aanspreken, dat hij van hem bij de
gebruik gemaakt heeft.

De ministers schijnen te willen, dat
allen zullen denken en handelen gelijk
zij. Dan ware hun leven groot gelukkig
en hoe spoedig keerde Nederland dan
weder terug tot den goedenouden tijd,
toen de volken, als kinderen, stilzwijgend
hunne vaderlijke bestuurders volgden!
Welk gevaar zien zij er in, dat een
raadsheer in het hof van Noord-
Holland hunne leer van behoud niet
aankeeft, maar rondborstig bekennt, te
willen vooruitgaan? Dat hof zal toch de
vraag over de herziening der grondwet
niet te beslissen hebben; of zou zulk een
raadsheer daarom misschien minder nauw-
gezet de wetten toepassen? Zoo onmo-
zelijk, dat zij dit vreezen zouden, gelooven
wij zelfs onze ministers niet. Is het dus
eene wettige zaak? Maar, wat moet men
van mannen denken, die vraak meener
te moeten nemen over rondborstigheid,
cordaatheid en pligtsvervulling?

De ministers hebben op zichzelf eene
slachte dienst door hun stelsel van uit-
sluiting der petitiearissen. Eenzijdigheid
was nimmer het middel om de waarheid
te leeren kennen en juist toe te passen;
en wat moet meer tot eenzijdigheid lei-
den, dan wanneer men alleen echo's rond-
om zich zien wil, die geen andere klan-
ken teruggeven dan welke hun voorgezegd
zijn. Het licht onzer ministers is toch al
geen zeer helder brandende fakkel: wat
zal het helpen; zoo is niets dan nacht-
pitjes rondom zich plaatsen?

Leten de ministers van den ambtenaar,
waar het zijne betrekking geldt, binnen
de termen der wet, gehoorzaamheid en
stipte opvolging hunnen berouwen vorde-
ren en niemand zal dit afkeuren, veelte-
mer zal men het prijzen. Maar daarbuiten
houdt de ambtenaar op ambtenaar te we-
zen, is hij burger, gelijk ieder ander; en
hier behoort de minister die vrijheid te
eerbiedigen. Verdert hij achtung voor

zijne overtuning, hij hebbe die ook voor
de overstuiping van anderen. Maar hun,
door bedreiging of uitsluiting van ambten,
van het vervallen van wat zij burgerpligt
achten terug te houden, is eene hatelijke
en onverstandige dwingelandij.

Men ziet nu eerst, hoe gelukkig het
is, dat de leden der regterbanken voor hun
leven zijn aangesteld. Want de minister,
die nu aan hen, die eene noodzakelijk-
heid erkennen, welke hij zegt niet in te
zien, alle bevordering ontzegt, zou en-
ligtelijk toe kunnen geraken, om, ware
dit mogelijk, aan alle onafhankelijk den-
kende regters hun ontslag te huis te zen-
den. Waarom zou hij het eene niet zoo
wel doen als het andere? Het is goed,
intusschen, dat wij ons blijven herinneren,
dat men in 1845 nog zoo handelde met
hen, die eenen burgerpligt meenden te
vervullen en gebruik maakten van een
grondwettig recht.

Luitentant-generaal

GALLICIE.

Aangnande de bedrijven der boeren in noordelijk
Gallicie, lezen wij in de *Schlesische Post* van
kan van 30 maart: »De heer Sata staat aan het
hoofd der oproerige boeren. Hij stelt de volgende
voorwaarden, onder welke hij en zijne manschappen
de wapens willen nedertleggen: 1. bevrijding van de
robot-(troon-) dienst; 2. ontheffing van belasting; 3.
dat hun de centenar voort te betalen van de twintig
verkort zullen worden; 4. dat de landgoederen in vier
deelen zullen gesplitst worden, waarvan een vierde
aan den adel, drie vierden aan de boeren opkomen.
In Pilsno moet een aanzienlijk man aan het hoofd des
opstands staan. Het schijnt, dat deze het civiele ge-
zag vertegenwoordigt, terwijl Sata het bevel over de
militaire magt heeft.

PRUISSEN.

Berlijn, 3 april. De predikant Schatz uit Lissa-
sabon, die zich reeds sedert langed tijd hier verbou-
woette heeft gegeven, dat de bijzondere bescherming
der pruisische regering voor de protestantische ge-
meente aldaar te verwerven, heeft thans tot antwoord
bekomen, dat Z. M. de koning-zelf het patroonaat
over de op vele wijse gedrukte gemeente der duitche
protestanten te Lissabon op zijn naam zal. De
koning moet zich te eerder daartoe bereid hebben,
dewijl het thans gebieden is, dat reeds ko-
ning Frederik Willem III den duitche protestan-
ten in Portugal behoud had het op zijn naam van een
patroonaat. Vroeger was het de bedoeling, dat de be-
scherming slechts in zoe verre te doen was, dat
dat de predikant Schatz als pruisisch geassisteerd
prediker zou behouden worden. Thans, echter,
wordt men tot eene doortastenden maatregel ter gunst
van de protestantische gemeente besloten, welke in den
laatsten tijd dermate verdrukt werd, dat de
gemeente ontbinding en nitbanning te gemoete
Sonnensburg, 31 maart. Een goed gedeelte van
het huis van arrest hier is herse...

vangenis van staat, met name ter opnemng van ongeveer 120 poolsehe insurgenten. Sedert den 8sten dezer zijn er reeds omstreeks 70 personen in opgenomen geworden. In den loop dezer week zal hier eene commissie van onderzoek, bestaande uit acht reglers-commissarissen, welke belast is met de instructie der criminele processen tegen de gevangen genomen Polen; ook weet men uit zekere bron, dat de politie van *Dunker* uit Berlijn binnen eenige dagen alhier zal aankomen en vrijen toegang tot de gevangen hebben zal. Het doel zijner zending is tot nog toe nog een geheim.

SAKSEN.

April. Wij hebben mededeeling te doen van de *bevestiging der vrijheid van drukpers*. De heer *Carl Biedermann* is sedert 1839 buitengewoon hoogleeraar aan onze hoogeschool. Bij zijne opening in den kring der leeraren, moet eene fout in den vorm begaan zijn, hierin bestaande, dat hem de *gelofte* (tot wat?) *bij handslag* door der fungerenden deken, na het houden zijner (gebruikelijke) intree-rede niet afgenomen is geworden. Gedurende zes jaren had men er niet aan gedacht enig gewigt aan dit verzuim te hechten. Daarop verscheen het programma der voorlezingen voor het aanstaande zomer-haljaar, in hetwelk *Biederman*, onder anderen, voorlezingen over de *saksische constitutie* aankondigt. Nu is, echter, bij ministeriële dispositie, een tweetal jaren geleden, het vroeger onbekende gebruik ingevoerd, dat de catalogus der voorlezingen ter goedkeuring van iedere afzonderlijke voorlezing den minister van eeredienst moet voorgelegd worden. Toen de bewuste catalogus tot dat einde aan den minister opgezonden werd en aangeboden, herinnerde hij zich het bovenvermelde verzuim en trok daaruit het besluit, dat professor *Biedermann* in het geheel niet gerechtigd zij, voorlezingen te houden en de faculteit ontving het verbod daarvan! De faculteit kwam, echter, hiertegen op, en de philosophische faculteit hechtte hare goedkeuring aan een door professor *Drobisch* ontworpen krachtig protest tegen de op zulke gronden steunende, de *vrijheid van onderwijs schendende* beschikking des ministers. Daarop verklaarde de regering, dat zij de bewuste voorlezingen niet aan professor *Biedermann* mocht verhoeden, dewijl hij, ter zake der op het feest der constitutie des vorigen jaars gehouden *popzettende* rede, (welke hij later in druk gaf) in een crimineel proces gewikkeld was, en dewijl hij in deze bedoelde rede betrekkelijk de saksische wetgeving zich op een *eenzijdig* en partijdig standpunt geplaatst had, waaruit voor de regering de plicht was geboren, te verhoeden, dat de akademische jeugd de wetgeving, in het licht van dit standpunt geplaatst, mogt komen te aanschouwen. Men is hier nu zeer nieuwsgierig naar de verdere stappen, welke de hoogleeraar *Biedermann* en de filosofische faculteit doen zullen.

BRUNSWIJK.

Brunswijk, 4 april. Het is nu zeker, dat ons land besteed is, om het bij bondsbesluit van 30 oktober 1834 vastgestelde bonds-scheidsgerecht voor het eerst in praktijk te brengen. De regering heeft het voorstel der standen, strekkende tot schikking in der minne, van de hand gewezen, en de standen-vergadering nu opgevorderd, zocht bepaaldelijk opzigtens het bonds-scheidsgerecht te verklaren. De zaak is nu in handen gesteld der commissie (uit de standen) voor de financiën, welke aanstaanden maandag haar rapport uitbrengen en een voorstel doen zal. Ook het geschil aangaande de *bestelling der kisten van het doortrekken van Pruisische militairen*, wil de regering op gelijke wijze doen beslissen. Het gisteren opgezonden adres der standen aan den Hertog heeft eveneens geen wenschelijk gevolg had; reeds heden is een afwijzend antwoord op hetzelfde ingekomen, hetwelk naar wij vernemen, in zeer onbeschoone woorden moet vervat zijn. Onder anderen heet het daarin, dat men tegenwoordig de *bedachtzaamheid en gematigdheid mist*, welke den vorigen landdag kenmerkte; dat zijner hoogheid het welzijn des lands evenveer aan het harte ligt als den standen, — maar dat men derselver bezorgdheid opzigtens de *ontoerekenbaarheid der staats-ontvangsten tot de bestrijding der met de grootste spaarzaamheid bepaalde uitgaven niet deelt*, dat Zijne Hoogheid hare landsheerlijke voorregten vasthouden en dat zij wensch, dat het land geene reden hebben moge, eenmaal

het gedrag der standen te betreuren, enz. Te betreuren is het reeds niet, dat er eene beslissing uitgelokt wordt, welke, hoe zij ook uitvalle, voor den overwinnaar geene zegepraal zijn zal.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 april. De commissie, belast met het onderzoek van het wetsontwerp op de briefposten, heeft heden de gedelegeerden van den boekhandel gehoord over het vraagstuk van het vervoer van drukwerken, en de heer *Emile de Girardin* is toegelaten, om de beweegredenen te ontwikkelen, welke ten gunste zijn van eene vermindering van port op de dagbladen.

De commissie betast met het onderzoek van het wetsontwerp op een krediet van 200,000 francoen voor de juli-feesten, heeft haren president en secretaris benoemd.

De werkloosheid der arbeiders te St. Etienne blijft voortduren en strekt zich uit tot de kolonmijnen der Loire; er zijn geene andere ongeregeldebedreven, de mijnwerken, waarvan alleen te achtenden, 2000 zwervende troepen rond. Wij gelooven niet, dat dergelijke bewegingen door kracht, maar wel door zachtaardigheid, onderdrukt kunnen worden.

De berichten uit Algerie blijven, ten opzichte van *Abd-el Kader*, nog altijd bij het oude; men jaagt hem na, is op het punt hem te grijpen, maar vangt hem niet.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage 7 april. Met den 11den april aanstaande zal, naar men verneemt, op den Rijnspoorweg de zomerdienst eenen aanvang nemen, terwijl die op den spoorweg tusschen Amsterdam en 's Gravenhage eerst met den 1sten mei daaraanvolgende zal beginnen, helgeen ten gevolge zal hebben, dat tusschen den 11den april en 1sten mei de correspondentie tusschen 's Gravenhage en Arnhem over de beide spoorwegen, eenigzins minder regelmatig zal kunnen plaats hebben.

Alleen de twee laatste treinen, die van Amsterdam des namiddags ten 4 ure 35 minuten en ten 8 ure zullen vertrekken, zullen voor de reis van 's Gravenhage naar Utrecht en Arnhem in aanmerking kunnen komen, die voor dien overtocht de treinen van 12 en 4 ure des namiddags uit 's Gravenhage vertrekkende, te baat zullen kunnen nemen. Na den eersten mei zal er driemaal daags gelegenheid zijn om de reis tusschen 's Gravenhage en Arnhem per spoorweg af te leggen. (Stoompost.)

's Gravenhage, 8 april. In de zitting van de Tweede der Staten-Generaal, van heden, heeft de president voorgesteld, en is door de Kamer besloten de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot vergoeding van geleden schade wegens militaire inundatiën, te doen plaats hebben op maandag den 20sten dezer, des morgens ten 10 ure.

Vervolgens zijn de afdelingen voor de maanden april en mei getrokken, en hebben de leden in de sectiën de voorzitters en tweede voorzitters gekozen.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet nopens de *burgerlijke pensioenen*.

De heer *Hoelt* heeft bezwaren tegen de voordragt. Het hoofdbeginzel daarvan, dat de ambtenaar recht heeft op pensioen, keurt hij af. Hij maakt geene aanspraak maken op levenslange verzorging, omdat hij ambtenaar is. De ambtenaar en niet-ambtenaar is verplicht den Staat te dienen, als inboorling; terwijl hij, als niet-ambtenaar, voor den ouden dag behoort zorg te dragen. Het is hem onbekend, dat het bedoelde beginsel reeds in eene wet is opgenomen.

Ten andere, kan spreker niet toegeven, dat de ambtenaren verplicht worden om bijdragen te doen tot het fonds, waaraan de pensioenen zullen worden betaald. Hij gelooft niet, dat dit met de billijkheid en rechtvaardigheid is overeen te brengen. Hij wil, door vermindering van traktementen, den lust tot ambtsbejag verminderen. Hij twijfelt er aan, of het schoone resultaat zal worden verkregen, dat men beoogt, namelijk, om de schatkist allengs mindere penningen te doen betalen. — Hij vreest ook, dat door deze wet de ambtenaren van alle zelfstandigheid worden beroofd. Hij keurt af, dat hij, die van dienst vrijwillig neemt, alle aanspraak op pensioen kan verliezen; de ambtenaar wordt op die wijze slechts een machine.

Gaarne zou spreker eene wet op de pensioenen aannemen, maar deze kan hij niet.

De heer *van Goltstein* zegt, dat de kwistige wijze, waarop men in de toekenning van pensioenen is te werk gegaan, de uitgaven daarvoor zoo heeft vermeerderd; Het bezwaar, hetwelk de schatkist deswege drukt, is groot. Hij gaat het gebeurde na omtrent de pensioenen hier te lande en in Frankrijk, en meent, dat de pensioen-fondsen voor de ambtenaren hier op geheel verkeerde grondslagen berusten. Daarvoor is eene regeling bij de wet noodzakelijk. Alle bestaande regten worden bij de wet geëerbiedigd, alle verkregen uitzigten worden behouden. Maar die bepaling is ten nadeele der schatkist. De regering heeft dus niet het belang van deze, maar wel dat der ambtenaren in het oog gehouden. Spreker is het voorgekomen, dat dit voorstel, in het wel begrepen belang der schatkist, niet kan worden aangenomen. — Hij is er tegen.

De heer *de Kempenaer* keurt ook het beginsel af, waarop de wet staat. Hij betoogt: 1°, dat de voordragt ligt buiten de grenzen der noodzakelijkheid, en dat de regering daartoe alzo onbevoegd is; 2°, dat iedere voordragt der regering op de noodzakelijkheid moet gegrond zijn.

Hij ontwikkelt hierbij, dat het gezag verplicht is de regten van allen te handhaven; dat het de maatschappij in haar geheel moet beschermen; dat dit dikwerf uit het oog wordt verloren; dat dit uit repressiën, represailles en dergelijke maatregelen kan blijken; dat, naarmate de regering haar verheven standpunt verlaat, en de bijzondere vrijheid en belangen der ingezetenen wordt te kort gedaan; dat het tegenwoordige ontwerp strekt in het belang van enkele personen; van ambtenaren, van weduwen en weezen; dat de regering daardoor hare grenzen en bevoegdheid te buiten is gegaan; dat hier niet anders dan particulier belang, maar geen recht, geene algemeen belang van het land is, dat de Kamers met de regering mogen voorstaan. — Spreker zegt, dat artikel 58 der grondwet niet schijnt te willen de burgerlijke pensioenen; ook artikel 60 niet, daar dit niet spreekt van bezoldigingen van ambtenaren, maar van pensioenen.

Hij ziet niet in, waarom ambtenaren meer moeten beschermd worden dan andere ingezetenen van den staat. De wijsheid en voorzigtigheid van ieder gebiedt, om te zorgen voor den ouden dag. Er bestaat geene reden, dat de regering die last zich neme voor de ambtenaren. — Spreker raadt voortzetting der centralisatie te verminderen, waardoor een aanzienlijk getal ambtenaren zou kunnen vervallen. Hij geeft toe, dat er gevallen kunnen bestaan, waarin de staat behoort te voorzien in het lot van nagelatenen betrekkingen, maar toch alleen in zeer buitengewone gevallen.

De bepalingen van deze voordragt komen hem ook voor onregtmatig te zijn. Van alle ambtenaren zal men bijdragen vorderen, zoodat zij weten of ze immer pensioen zullen erlangen. Hij is er dus tegen.

De heer *van Praet* is tegen de instelling van pensioen-fondsen is opgevoerd. Hij wil alles op de begrooting te stellen. De ondervinding leert, dat amortisatie-kassen, met de beste bedoelingen daargesteld, echter in buitengewone omstandigheden of gevallen het overnemen van de schulden stelde de verhoeding van de uitgaven te voorkomen. Hij gelooft niet, dat de begrooting eenmaal een excédent mogt aanbieden, dan gebruike men het tot amortisatie, maar men rigte geene fondsen op, om schijnbaar de staatsbegrooting te verhoeden. Hij wensch, voor te komen, dat ambtenaren weder aanspraak op recht zouden kunnen maken uit het fonds; het welks zamenstelling zij zouden kunnen bepalen. Hij erkent, dat de voordragt wel eens veel geacht wordt; hij bedenkt, bij de beoordeeling, dat er steeds pensioenen verleend zijn, en dat men die zonder verantwoordelijkheid niet kunnen aanvaarden. Maar over al bezwaar, nopens het fonds, kan hij niet denken; daarom is hij tegen.

De heer *Zuazo* zegt, dat het hem onmogelijk is geweest, al de stukken, in dezen gewisseld, met de vereischte zorg na te gaan. Hij zal de hoofdplaatzen slechts in het oog houden. Hij blijft bij zijne in 1842 genote opinie, dat de regering het ontwerp

